

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

Wilno, dnia 1 kwietnia 1931 r.

Redakcja i Administracja:
Wilno, Wolana 10. Kuratorjum Okr. Szk. Wil. Konto P. K. O. Nr. 30.466.

TREŚĆ:

CZEŚĆ URZĘDOWA.

Pozycja:	str.
44. Okólnik Prezesa Rady Ministrów w sprawie zaliczek na uposażenie	66
45. Okólnik Ministra W. R. i O. P. w sprawie zaliczania do wysługi emerytalnej czasu pracy w organizacjach P. O. W.	67
46. Okólnik Ministra W. R. i O. P. w sprawie zbiórki na „Dar Narodowy 3 Maja”	68
47. Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. w sprawie utrzymania szkolnych pracowni robót ręcznych w należytym stanie	69
48. Okólnik Kuratora Okr. Szk. Wileńskiego w sprawie „Tygodnia Dziecka”	71
49. Okólnik Kuratora Okr. Szk. Wileńskiego w sprawie „Święta Książki Polskiej”	71
50. Okólnik Kuratora Okr. Szk. Wileńskiego w sprawie VIII Tygodnia Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej	72
51. Okólnik Kuratora Okr. Szk. Wileńskiego w sprawie zarządzeń o utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych	73
52. Okólnik Kuratora Okr. Szk. Wileńskiego w sprawie przesyłek listowych wolnych od opłaty pocztowej	75
53. Okólnik Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego w sprawie dowodów do list płatniczych	76
54. Ogłoszenia	77
55. Konkursy	85
56. Ruch służbowy	86

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA.

Kurs Ekonomiczno-Spółdzielczy w Krakowie	88
Loterja na budowę domu kultury i pracy	89
Wydawnictwa	89
Tablice poglądowe o grzyzlicy	90
Ze Związku Harcerstwa Polskiego	91

Część urzędowa.

44

OKÓLNİK

Prezesa Rady Ministrów

z dniem 25 stycznia 1921 r. L. 394

do Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Senatu, wszystkich Ministrów, oraz Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie.

w sprawie zaliczek na uposażenie.

Uchylając okólnik z dnia 7 grudnia 1928 r. L. 19329 w sprawie zaliczek na uposażenie, zarządzam w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu co następuje:

Bezprocentowe zaliczki na uposażenie mogą być udzielane osobom, uprawnionym do ich otrzymania w myśl ustępu pierwszego punktu I okólnika z dnia 11 maja 1928 r. L. 8492 także wtedy, jeżeli osoby te pozostają na bezpłatnym urlopie, udzielonym dla uzupełnienia studjów.

W tym wypadku potrącenie rat udzielonej zaliczki uposażenia rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca następującego po ukończeniu urlopu.

Zaliczka na koszty budowy własnego mieszkania może być przyznana do wysokości, nie przekraczającej sześciomiesięcznego uposażenia. Jeżeli zaliczka ta przekracza trzymiesięczne uposażenie, wymagana jest uprzednia zgoda Ministerstwa Skarbu. Prawo do otrzymania zaliczki na powyższy cel, przysługuje osobom uprawnionym do ich otrzymania, w myśl ustępu 1 punktu I okólnika z dnia 11 maja 1928 r. L. 8492, jeżeli 1) nie mają odpowiedniego do swego stanu rodzinnego mieszkania, wynajętego bezpośrednio od właściciela domu i 2) jeżeli bądź to same, bądź do spółki z małżonkiem, rodzicami, lub rodzeństwem, o ile z osobami temi prowadzą wspólne gospodarstwo domowe rozpoczęły już budowę mieszkania na własność, bądź też są członkami spółdzielni mieszkaniowej, która buduje dla nich mieszkania w domu spółdzielczym. Z pośród zaś wymienionych osób, należy uwzględnić w pierwszym rzędzie osoby, znajdujące się w wyjątkowo niekorzystnym położeniu mieszkaniowym (np. osoby, mieszkające poza granicami miejscowości, w której pełnią służbę i t. p.).

Zaliczka w wysokości, przekraczającej trzymiesięczne uposażenie może być udzielona prowizorycznym funkcjonariuszom państwowym tylko wtedy, jeżeli zostanie zabezpieczona i to albo hipotecznie, albo przez zobowiązanie dwu wypłacalnych ręczyeli.

Na budowę jednego i tego samego mieszkania może być udzielona zaliczka tylko raz jeden.

Prezes Rady Ministrów
(—) w. z. *Pieracki*

Dyrekcjom wszystkich szkół państwowych oraz Panom Inspektorom Szkolnym w Okręgu

podaję do wiadomości z tem, że przestał obowiązywać okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 17 grudnia 1928 r. Nr. OR-14594/28 (Dz. Urz. Kurat. Nr. 2 poz. 102 z r. 1929).

Wilno, dnia 13-go lutego 1931 r. Nr. OR-3471/31.

Naczelnik Wydziału
(—) *J. Małowieski*

45

O K Ó L N I K

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

do wszystkich władz, urzędów, rektoratów szkół akademickich, dyrekcji i kierownictw wszystkich kategorii szkół, podległych Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

w sprawie zaliczania do wysługi emerytalnej czasu pracy w organizacjach P. O. W.

Celem uregulowania niejednolitego dotychczas sposobu zaliczania czasu pracy w organizacjach P. O. W. do wysługi emerytalnej funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych, Ministerstwo Skarbu, pismem z dnia 21 stycznia 1931 r. N. D. I.-22102/5/30 wyjaśniło co następuje:

Według art. 105 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. uważa się za służbę w Wojsku Polskiem również służbę wojskową, odbytą przed dniem 1 listopada 1918 r. w polskich formacjach wojskowych uznanych przez Państwo.

Artykuł ten w związku z § 8 rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 19 stycznia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 72) dozwala na zaliczenie do wysługi emerytalnej funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych czasu służby w organizacjach P. O. W. jedynie

do 1-go listopada 1918 r. Tymczasem praca w P. O. W. ustalała z dniem 1 listopada 1918 r. jedynie w Zachodniej Małopolsce, zaś na terenie b. Królestwa Polskiego z dniem 11 listopada 1918 r., trwała natomiast w dalszym ciągu w formie zakonspirowanej na Górnym Śląsku, Ukrainie, Białej Rusi, we Wschodniej Małopolsce, jak również na terytorjum b. Rosji.

Według wyjaśnienia Wojskowego Biura Historycznego praca w P. O. W. na terenach wyżej wymienionych była zakonspirowaną czynną służbą wojskową, która wobec tego winna być zaliczana jako czynna służba wojskowa do emerytury wszystkim funkcjonariuszom państwowym i zawodowym wojskowym.

Ponieważ art. 105 nie dozwala na zaliczenie czasu pracy w P. O. W. jako takiej po 1 listopada 1918 r., służbę tę należy traktować jako czynną służbę w Wojsku Polskiem i dokonywać zaliczania jej do wysługi emerytalnej w drodze art. 37 ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 r. pod warunkiem, że interesowany funkcjonariusz państwowy względnie zawodowy wojskowy przedstawi odpowiednie zaświadczenie, wydane przez Wojskowe Biuro Historyczne, upoważnione do wydawania takich zaświadczeń rozkazem II Wiceministra Spraw Wojskowych z dnia 20 września 1929 r. L. 6873/pob. org.

Powyższe wyjaśnienia podaję do wiadomości i stosowania.

Warszawa, dnia 31 stycznia 1931 r. (Nr. I. Prez. 788/31).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) *Sł. Czerwiński.*

46

O K Ő L N I K

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 28 lutego 1931 r. Nr. I. Prez. 1273/31

do Kuratorów Okręgów Szkolnych

w sprawie zbiórki na „Dar Narodowy 3 Maja”.

Zezwalam podobnie jak w latach ubiegłych, na urządzenie w szkołach zbiórki Daru Narodowego 3 Maja w dniach od 3 do 9 maja r. b. na cele oświatowe na rzecz następujących Towarzystw Oświatowych:

1) Polskiej Macierzy Szkolnej w Warszawie, na obszarze województwa białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, warszawskiego, nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego oraz na obszarze m. st. Warszawy;

2) Polskiej Macierzy Szkolnej Ziemi Wschodnich w Wilnie na obszarze województwa wileńskiego;

3) Towarzystwa Szkoły Ludowej w Krakowie — na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego i tarnopolskiego;

4) Towarzystwa Czytelni Ludowych w Poznaniu—na obszarze województw: poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiego części województwa śląskiego;

5) Polskiej Macierzy Szkolnej w Cieszynie—na obszarze cieszyńskim województwa śląskiego.

Minister
(—) *St. Czerwiński*

47

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 3 marca 1931 r. Nr. II-28970/30

do Kuratorów Okręgów Szkolnych

w sprawie utrzymania szkolnych pracowni robót ręcznych w należyтым stanie.

Otrzymane przez Ministerstwo sprawozdania o stanie i wynikach nauki robót ręcznych w szkołach średnich ogólnokształcących, w zakładach kształcenia nauczycieli i w szkołach powszechnych dają zbyt często obraz nieodpowiedniego zorganizowania i utrzymywania oraz wyglądu szkolnych pracowni robót ręcznych.

W wielu pracowniach warsztaty i stoły są uszkodzone, połamane i brudne, narzędzia w złym stanie i przeważnie tępe. Ogólny wygląd pracowni robi wrażenie zaniedbania, opuszczenia i nieładu.

Odbывая się w takich warunkach nauka robót ręcznych nie może oczywiście dać oczekiwanych wyników zarówno co do technicznego wykształcenia uczniów w tym przedmiocie nauczania, nie może mieć również dodatniego wpływu wychowawczego na młodzież.

Na ten wysoce niezadowolający stan wielu pracowni robót ręcznych w szkołach zechce Kuratorjum zwrócić baczną uwagę i zarządzić oraz dopilnować, aby istniejące braki organizacyjne i zaniedbania zostały rychło usunięte.

Potrzebne w pierwszym rzędzie doprowadzenie do porządku pomieszczeń pracowni robót ręcznych nie powinnyby nastęrczać znaczniejszych kosztów i trudności, gdyż przeważnie polegać będzie na pomalowaniu względnie wybieleniu sali oraz wymyciu podłogi i zaciągnięciu jej masą pyłochłonną.

Reperacja uszkodzeń warsztatów i innych sprzętów oraz narzędzi może i powinna być uskuteczniiona przez starszą młodzież pod kierunkiem i przy czynnym współdziałaniu nauczyciela robót ręcznych.

Gdyby zorganizowane w ten sposób gruntowne porządkowanie pracowni robót ręcznych wymagało przerwania normalnych zajęć w pracowni na dni kilka, może to być uważane za usprawiedliwione i celowe.

Należy usilnie dążyć do tego, aby szkolna pracownia robót ręcznych już na pierwszy rzut oka robiła estetyczne i miłe wrażenie, co może być osiągnięte przez utrzymanie sali we wzorowej czystości oraz przez staranne, praktyczne i celowe rozmieszczenie sprzętów (warsztatów, stołów, szaf, półek, narzędzi).

Warsztaty powinny być przymocowane do podłogi i utrzymywane w należyтым stanie tak jak i inne sprzęty, narzędzia zawsze całe, czyste i ostre, a oprócz tego ponumerowane. Każde narzędzie winno mieć wyznaczone stałe miejsce w szafie lub na półce.

Komplety narzędzi winny być rozmieszczone w ten sposób, aby między poszczególnymi narzędziami nie było zbędnych wolnych miejsc (przerw), a to w celu ułatwienia szybkiej i pewnej kontroli całości kompletu.

Troska o stałe utrzymanie pracowni robót ręcznych w odpowiednim stanie należy do obowiązków nauczyciela robót ręcznych.

Do czynnego udziału w zajęciach związanych z porządnym utrzymaniem pracowni (sali, sprzętów i narzędzi) powinni być pociągani przez nauczyciela ci uczniowie, którzy z tej pracowni korzystają.

Przed opuszczeniem sali po skończonych zajęciach uczniowie winni własnoręcznie doprowadzać ją do porządku, a więc: poukładać narzędzia według numerów na właściwych miejscach, zmieść z warsztatów i stołów opiłki, podłogę zamieść.

Zorganizowanie sprzątnięcia w ten sposób, aby nie było szkodliwe dla zdrowia młodzieży (otwieranie okien, skrapianie podłogi, ostrożne zmiatanie i zmiatanie i t. p.) oraz nadzór nad wykonaniem jest rzeczą nauczyciela robót.

Własnoręczne porządkowanie przez uczniów sali robót po zakończeniu zajęć zaleca się ze względu na wychowawcze znaczenie i potrzebę rozbudzenia w młodzieży oraz utrwalenia poczucia potrzeby i zamiłowania do porządku i ładu.

Przestrzeganie wyżej naszkicowanych metod postępowania łącznie z umiejętnym i sumiennym nauczaniem robót ręcznych zgodnie z wymaganiami dobrego rzemiosła może dopiero ujawnić wartość nauki robót ręcznych w szkole, jako ważnego czynnika w ogólnym wychowaniu młodzieży.

Podsekretarz Stanu

(—) *K. Pieracki*

Do Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i Panów Inspektorów Szkolnych.

Powyzsze zarządzenie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaję do wiadomości i polecam rychłe wprowadzenie w życie postanowień, dotyczących odpowiedniego zorganizowania, utrzymania i wyglądu szkolnych pracowni robót ręcznych.

Wilno, dn. 13 marca 1931 r. Nr. 0-8007/31.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) *T. Młodkowski.*

Naczelnik Wydziału

O K Ó L N I K

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 16 marca 1931 r. Nr. O-8284/31

Do Panów Inspektorów Szkolnych, Dyrekcji i Kierownictw szkół
oraz Nauczycielstwa w Okręgu

w sprawie „Tygodnia Dziecka“.

Polski Komitet Opieki nad Dzieckiem (Warszawa — Jasna 11, tel. 249—55) organizuje wzorem lat ubiegłych w okresie od 24 do 31 maja r. b. włącznie „Tydzień Dziecka“ poświęcony propagandzie idei wychowania i opieki społecznej nad dzieckiem.

Zachęcam ogół nauczycielstwa do wzięcia udziału w pracach miejscowych Komitetów „Tygodnia Dziecka“, do ułatwienia działalności tych Komitetów, organizowania odpowiednich odczytów w ciągu „Tygodnia“ oraz do udzielania pomocy przy organizowaniu w dniu 26 maja r. b. „Święta Dziecka“, a w dniu 31 maja r. b. przy organizowaniu przez Koła Młodzieży Czerwonego krzyża „Dnia Matki“.

W dniu 26 maja r. b. (wtorek) może być zwolniona od zajęć szkolnych młodzież, uczęszczająca do szkół powszechnych, szkół ćwiczeń przy seminarjach nauczycielskich oraz trzech najniższych klas szkół średnich ogólnokształcących w Wilnie oraz w tych miejscowościach, w których organizacja tygodnia będzie tego wymagała; w każdym razie w dniu tym należy poświęcić odpowiedni czas na dostarczenie dzieciom stosownych rozrywek i przyjemności.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) K. Szelański

O K Ó L N I K

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 14 marca 1931 r. Nr. O-3366/31

do Panów Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierownictwa
wszystkich szkół w Okręgu

w sprawie „Święta Książki Polskiej“.

Młodzież szkolna mimo, że styka się nieustannie z książką, korzystając z niej jako z podręcznika i źródła rozrywki, doniosłego jednak jej znaczenia dla życia i rozwoju jednostki, narodu, ludzkości nie uświadamia sobie i właściwie nie ocenia. Brak wszelkiej troski o własną książkę, a częstsze znacznie niszczenie książki cudzej, pożyczonej z bibliotek pry-

watnych, szkolnych, publicznych jest objawem codziennym. Tej obojętności i co gorsza lekceważeniu należy przeciwstawić umiejętną propagandę, krzewienie poszanowania dla cennych twórców ducha i rąk ludzkich oraz pięknego zapału do tworzenia księgozbiorów. Dom i szkoła powinny zgodnie współdziałać w rozbudzeniu miłośnictwa książki, wskazywać właściwą rolę drukowanego słowa, odślaniać olbrzymie posłannictwo książki, jej znaczenie dla rozwoju nauki i sztuki, ogrom pracy i liczbę współpracowników, biorących udział w produkcji książki, budzić w ten sposób szacunek dla niej, więcej nawet—jej miłość.

Mając powyższe na względzie polecam urządzenie w bieżącym roku szkolnym „Święta Książki Polskiej” we wszystkich szkołach w Okręgu. Święto to polegać ma na tem, że w oznaczonym dniu nauczyciele wygłoszą na jednej z lekcyj odpowiednio opracowane odczyty, ilustrowane w miarę możliwości przezroczami i pokazami o znaczeniu druku, dziejach książki, tworzeniu bibliotek, higienie czytania, pielęgnowaniu ksiązek i t.p.

Zawiadamiam jednocześnie, że T-wo Bibliofilów Polskich w Warszawie wydało dla nauczycielstwa szkół średnich specjalny „Poradnik bibliograficzny dla organizatorów Święta Książki Polskiej” (cena 5 zł.) i referat K. Lewickiego p. t. „Szkoła jako teren propagandy bibliofilskiej” (cena 3 zł.), a dla nauczycielstwa szkół powszechnych—„Plan propagandy szkolnej z okazji Święta Książki”.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *T. Młodkowski*
Naczelnik Wydziału

50

OKÓLNİK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 17 marca 1931 r. Nr. O-8159/31

**do Panów Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierownictw
wszystkich szkół w Okręgu**

w sprawie VIII Tygodnia Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej.

Liga Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej urządza w bieżącym roku VIII Tydzień Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej w dniach od 7 do 14 czerwca włącznie.

Wzorem lat ubiegłych wzywam podległe mnie władze i szkoły do udzielenia Lidze poparcia przy urządzaniu Tygodnia. Dyrekcjom i Kierownictwom szkół zalecam, by w okresie Tygodnia zorganizowały odczyty i pogadanki o lotnictwie, obronie przeciwigazowej i znaczeniu Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej dla obrony Państwa.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *T. Młodkowski*
Naczelnik Wydziału

O K Ó L N I K

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 23 lutego 1931 r. Nr. I-4014/30

**do Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu
w sprawie zarządzeń o utrzymywaniu publicznych szkół
powszechnych.**

Podając poniżej okólnik Pana Wojewody Nowogródzkiego do Przewodniczących Wydziałów Powiatowych do wiadomości, zaznaczam, że terminy poszczególnych świadczeń na rzecz szkół obowiązują również na terenie Województwa Wileńskiego na podstawie okólnika Pana Wojewody Wileńskiego z dnia 30 I 1931 r. Nr. III-86-SZ.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *T. Młodkowski*
Naczelnik Wydziału

WOJEWODA NOWOGRÓDZKI

L. SM. 2017.

Nowogródek, dnia 3 stycznia 1931 r.

Do

**Panów Przewodniczących Wydziałów Powiatowych
Województwa Nowogródzkiego.**

Utrzymanie szkół powszechnych.

Zdając sobie dokładnie sprawę z wielkich trudności finansowych, w jakich obecnie znalazły się na skutek kryzysu gospodarczego i zmniejszonej siły płatniczej podatników samorządy gminne rozumiejąc, że stan ten musi się również częściowo odbić i na budżetach szkolnych w poszczególnych gminach proszę Pana Przewodniczącego Wydziału Powiatowego o wydanie zarządzeń, zmierzających do zapewnienia szkołom tego minimum ustawowych świadczeń ze strony gminy, bez którego szkoły nie mogłyby normalnie funkcjonować.

Chodzi przede wszystkim o sposób uchwalania budżetów szkolnych i wpływ Inspektora Szkolnego na tę sprawę, oraz o terminowe i możliwie całkowite, a w każdym razie proporcjonalne do wpływu realizowanie budżetu szkolnego przez gminę.

Normy ciążących na gminie w myśl art. 11 ustawy z dn. 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych

(Dz. U. R. P. Nr. 18 poz. 143) świadczeń na rzecz szkół w formie opału, oświetlenia, materiałów kancelaryjnych, zapewnienia usługi i czystości, winny być w myśl art. 12 cytowanej ustawy określane dla poszczególnych szkół przez Rady szkolne, których funkcje na tutejszym terenie wykonują w myśl § 17 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Skarbu z dnia 30 maja 1923 r. w przedmiocie wykonania ustawy o zakładaniu i utrzymaniu szkół (Dz. U. Nr. 73 poz. 574), Inspektorowie Szkolni. Normy te winny być określone w naturze, a nie w stawkach pieniężnych (§ 15).

Przeciwko orzeczeniu Inspektora Szkolnego w tej mierze może interesowana gmina wnieść odwołanie do Kuratorjum w terminie 14 dniowym (§ 16). Na podstawie ustalonych dla poszczególnych szkół norm, określonych w naturze, układają właściwe władze gminne projekt budżetu wydatków szkolnych, ciężających na gminie. Projekt ten Urząd gminy przesyła Inspektorowi Szkolnemu, który po szczegółowym zbadaniu zwraca go wraz z ewentualnymi swymi uwagami Urzędowi Gminnemu. W myśl art. 14 ustawy i okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 26-II 1927 r. Nr. S.F. 737927 o ile gmina nie uchwali budżetu szkolnego według potrzeb szkolnictwa, Inspektor Szkolny może przesłać opracowany przez siebie projekt budżetu bezpośrednio władzy nadzorczej nad gminą, celem przymusowego wstawienia go do budżetu gminy. W razie, gdy władza nadzorcza nad gminą, uznając za słuszne stanowisko gminy, nie czyni zadość żądaniu Inspektora Szkolnego, odpowiednio zarządzenie może wydać na skutek zażalenia Inspektora Szkolnego bezpośrednio wyższa władza nadzorcza w stosunku do odnośnych gmin po uprzednim porozumieniu się z Kuratorjum.

Urząd gminny zgodnie z budżetem szkolnym prowadzi rachunkowość i wydatkuje prelimitowane kwoty tak, by otwarcie szkoły mogło nastąpić we właściwym czasie, a normalne jej funkcjonowanie było zapewnione w ciągu całego roku szkolnego.

Streszczając powyższe, proszę o wprowadzenie następującego typu postępowania, zdążającego do jednolitego uregulowania sprawy świadczeń rzeczowych gminy dla szkół:

1. Na propozycje Urzędów Gminnych Inspektorowie Szkolni ustalają w naturze normy dla poszczególnych gmin, podług których gminy mają zaopatrywać szkoły w opał, oświetlenie i materiały piśmienne oraz zapewnić utrzymanie czystości.

2. Projekty budżetu szkolnego winny Urzędy Gminne (Magistraty) sporządzić do końca listopada każdego roku, następnie przesłać je do wglądu Inspektorowi Szkolnemu.

3. Przyjmuje się następujące terminy wykonywania przez gminy świadczeń rzeczowych dla szkół:

a) do 15 sierpnia dostarczenie i remont lokali, dostarczenie, uzupełnienie i naprawa wewnętrznego urządzenia szkolnego, połowa wydatków na materiały piśmienne,

b) w październiku dostarczenie opału i oświetlenia na całą zimę.

- c) do końca grudnia druga połowa wydatków na materiały piśmienne oraz pozostałe wydatki rzeczowe,
- d) każdego miesiąca utrzymanie służby, porządku i czystości.

4. Dla ewidencji sposobu wykonania budżetu szkolnego każda szkoła otrzyma od gminy księgę kasową, przesnurowaną i opieczętowaną przez Wydział Powiatowy. Do księgi tej będzie Kierownik wpisywał wszystkie sumy, otrzymane z gminy na szkołę oraz wartość wszelkich świadczeń w naturze, a następnie, rozchody oraz daty przedłożenia rachunków Urzędowi Gminnemu, jako wyliczenie się.

5. Zarząd gminy jest obowiązany wykonać w zupełności uchwalony przez Radę Gminną budżet szkolny.

Ponieważ na rok 1931-32 budżety gminne już zostały w przeważnej mierze zatwierdzone, proszę Pana Przewodniczącego o dopilnowanie za pośrednictwem Inspektora Samorządu gminnego, aby jeszcze w tym roku punkt 3 a, b, c i d, 4 i 5 powyższego ściśle został wykonany.

Wojewoda

(—) Z. Beczkowicz

52

OKÓLNİK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 7 marca 1931 r. Nr. O-7229/31

**do Dyrekcyj i Kierownictw szkół państwowych i publicznych oraz
Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu**

w sprawie przesyłek listowych wolnych od opłaty pocztowej

Ministerstwo Poczt i Telegrafów, opierając się na analizie danych statystycznych stwierdziło, że ilość przesyłek listowych zwykłych i polecanych, wysyłanych przez władze, urzędy i organa państwowe a wolnych od opłaty pocztowej na zasadzie art. 23 ust. 1, pkt. b) ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. w brzmieniu znowelizowanym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 378) w ostatnich latach niepomiernie wzrosła i wykazuje w dalszym ciągu tendencję zwykłą. Nie pozostaje to bez wpływu na wzmożenie się czynności urzędów pocztowych, na ilość potrzebnego personelu, a przez to samo i na wydatki.

Dla przedsiębiorstwa państwowego „Polska Poczta, Telegraf i Telefon”, które, jak wynika z art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 roku o utworzeniu państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz.

378), ma z własnych dochodów i funduszków pokrywać wszelkie swoje wydatki, a ten ubytek w dochodach, wynikający z bezpłatnych świadczeń na rzecz władz, urzędów i organów państwowych, stanowi znaczny ciężar, ujemnie wpływający na całokształt gospodarki, tembardziej, że ciężar ten zwiększył się dwukrotnie w ostatnich 2 latach, a więc w okresie depresji gospodarczej. Cierpieć musi na tem niewątpliwie sprawność poczty, gdyż wzmożone o pewien procent czynności urzędów pocztowych — wskutek wykonywania omawianych bezpłatnych świadczeń, wymagają odpowiedniego pomnożenia personelu, to zaś ostatnie uzależnione jest od dochodów, które nie odpowiadają ściśle świadczeniom, albowiem są mniejsze stale o kwotę, odpowiadającą świadczeniom, za które opłata nie jest pobierana, przyczem ubytek ten dochodów nie jest ujawniony w budżecie i planie finansowo-gospodarczym przedsiębiorstwa państwowego „Polska Poczta, Telegraf i Telefon”.

Celem zapobieżenia przedstawionemu stanowi i na skutek zarządzenia Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 lutego 1931 roku Nr. I-Prez. 1501/31 zwracam uwagę, ażeby uprawnienie, wynikające z zacytowanych na wstępie postanowień art. 23 ustawy o poczcie, telegrafii i telefonii nie było wyzyskiwane, czy to przez nadawanie przesyłek listowych, jako poleconych, mimo braku faktycznego uzasadnienia do przesyłania tychże jako poleconych, czy to przez wysyłanie przesyłek listowych, jako wolnych od opłaty pocztowej, mimo, że od opłaty tej zwolnione być nie powinny.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *T. Młodkowski*
Naczelnik Wydziału

53

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 17 lutego 1931 r. Nr. OR-5123/31.

Do Panów Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcyj i Kierownictw szkół państwowych w Okręgu

w sprawie dowodów do list płatniczych.

Kontrola następna dowodów rachunkowo-kasowych ujawniła szereg niedokładności, powstałych wobec nieprzestrzegania przy wypłacie poborów przez płatników §§ 24 i 41 przepisów rachunkowo-kasowych. Celem usunięcia tych niedokładności Kuratorjum zarządza by przy wypłacie poborów przestrzegane były następujące postanowienia:

1) Wszystkie dodatkowe dowody, jak upoważnienia, pokwitowania, pocztowe recepty nadawcze i t. p., dołączone do list płac przy wypłacie poborów, powinny być przez płatników bezzwłocznie oznaczone Nr. i datą tej asygnacji, według której Kuratorjum przekazało gotówkę; dane te figurują zawsze na stronie tytułowej listy płacy.

2) W wypadku przesyłania poborów pocztą płatnicy powinni bezzwłocznie w liście płacy, w rubryce „pokwitowanie”, odnotować Nr. i datę przekazu w/g którego została przekazana zainteresowanemu gotówka.

Kuratorjum wyjaśnia, że płatnicy odpowiedzialni są za prawidłowość dokonanych wypłat, stąd też do ich obowiązków należy ściśle sprawdzenie pokwitowanych list płacy.

Naczelnik Wydziału
(—) *J. Małowieski*

54

Ogłoszenia.

Utworzenie oddziału oświaty pozaszkolnej.

Z dniem 1 lutego 1931 r. został zorganizowany przy Wydziale Szkół Powszechnych Kuratorjum Oddział Oświaty Pozaszkolnej, którego zadaniem będzie koordynowanie wszelkich prac i poczynań w zakresie oświaty pozaszkolnej na terenie Okręgu Szkolnego Wileńskiego. Kierownictwo Oddziału zostało powierzone nauczycielowi szkoły powszechnej, p. o. inspektora oświaty pozaszkolnej p. Janowi Dracowi, którego zastępcą jest nauczyciel szkoły powszechnej p. o. instruktora oświaty pozaszkolnej p. Edward Stubiedo; obowiązki zaś instruktora oświaty pozaszkolnej w zakresie kultury artystycznej pełni nauczyciel szkoły powszechnej p. Jan Adamski.

Nr. I-6634/31.

K O M U N I K A T

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich w roku szk. 1931/32.

W roku szkolnym 1931/32 czynne będą na państwowych Wyższych Kursach Nauczycielskich następujące grupy: a) metodyczno-pedagogiczna w Warszawie i Wilnie; b) humanistyczna w Krakowie, Toruniu, Warsza-

wie (j. polski i historia), w Krakowie (j. polski, j. niemiecki), we Lwowie (j. polski i j. ruski), w Warszawie (j. polski i śpiew; c) geograficzno-przyrodnicza we Lwowie (2 oddziały) i w Warszawie; d) fizyko-matematyczna w Cieszynie, Lublinie, Toruniu i Warszawie; e) robót ręcznych i rysunku w Mysłowicach (tylko dla mężczyzn) i w Warszawie (1 oddział dla mężczyzn i 1 oddział dla kobiet); f) śpiewu i wychowania fizycznego w Poznaniu (1 oddział dla mężczyzn i 1 oddział dla kobiet).

Grupa humanistyczna (j. polski i historia) w Krakowie jest przeznaczona jak w roku ubiegłym przede wszystkim dla nauczycieli z terenu Województwa Śląskiego; liczba miejsc na tej grupie dla innych Okręgów Szkolnych będzie ograniczona.

Oprócz urlopów płatnych przewiduje się dla uczestników urlopy płatne za zwrotem kosztów zastępstwa na raty, względnie płatne za zwrotem kosztów zastępstwa bez spłat ratalnych oraz bezpłatne.

Podania należy wносить w przepisanej drodze służbowej przed dniem 15 marca 1931 r.

Świadectwa zdrowia mogą wydawać prócz lekarzy powiatowych, także lekarze szkolni czynni przy szkołach państwowych. Lekarze szkolni jednak nie są obowiązani do bezpłatnego wydawania wspomnianych świadectw zdrowia. Do podań, prócz załączników, wymienionych w Regulaminie W. K. N., należy dołączać w miarę możliwości zaświadczenia z przesłuchanych kursów uzupełniających (wakacyjnych lub z lekcjami w ciągu r. szk.) i dowody prac (lekcyj próbnych, referatów), wykonanych na konferencjach rejonowych. Zaświadczenia tych studjów będą brane pod uwagę przy kwalifikowaniu podań.

Kandydaci, ubiegający się o urlop płatny za zwrotem kosztów zastępstwa na raty, winni zaznaczyć to wyraźnie w podaniu oraz dołączyć deklarację według wzoru, podanego w Dzienniku Urz. z r. 1929, Nr. 4, poz. 42.

Zakres wymagań do egzaminu wstępnego ogłoszony jest w Dz. Urz. z roku 1924 (Nr. 7, poz. 68), z r. 1925 (Nr. 6, poz. 60) i z r. 1928 (Nr. 6, poz. 99).

Nr. II-720/31).

Rozkład płatnych urlopów, przydzielonych dla Okręgu Szkolnego Wileńskiego na W. K. N. w r. szk. 1931/32.

G		R		U		P		Y:	
Liczba urlopów ogółem		Metodyczno-pedag.		H u m a n i s t y c z n a		L w ó w		J ę z y k p o l s k i ś p i e w	
płatnych	płatnych za zwrotem kosztów zastępstwa na raty	Warszawa	Wilno	K r a k ó w	L w ó w	T o r uń	W a r s z a w a		
18	11	—	3 (2)	—	1	—	2 (2)	1 (1)	—
				I-b	I-a	I-b	I-b	I-b	Warszawa
				(jęz. polski, historia)	(jęz. polski, j.-niemiecki)	(jęz. polski, historia)	(jęz. polski, jęz. ruski)	(jęz. polski, historia)	Warszawa

G		R		U		P		Y:	
L w ó w		Fizyko-matematyczna		R o b ó t r ę c z n y c h i r y s u n k u		W a r s z a w a		S p i e w u i w y c h . - f i z y c z n .	
II	II	Cieszyn	Lublin	Toruń	Warszawa	Mysłowice	Warszawa	IV-a	IV-a
3 (1)	—	—	—	3 (3)	1	—	1	—	1 (1)
		III	III	III	(2 oddziały)	IV-a	IV-a	IV-a	(dla mężczyzn)
		III	III	III	(dla mężczyzn)	(dla mężczyzn)	(dla mężczyzn)	(dla kobiet)	(dla mężczyzn)
									1 (1)
									1 (1)

W sprawie kursu dokształcającego dla lekarzy szkolnych.

Wydział wychowania fizycznego i higieny szkolnej Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Kierownikiem Poradni wychowania fizycznego przy II klin. chor. wewn. Uniwersytetu Warszawskiego urzęduje w czasie od 13 kwietnia do 24 maja b. r. kurs dokształcający dla lekarzy szkolnych czynnych oraz dla kandydatów na lekarzy szkolnych na temat:

Fizjologia i patalogja wieku młodzieńczego.

P r o g r a m.

I. Zagajenie kursu.	Godzin.
II. Zagadnienia z dziedziny medycyny wewnętrznej.	Godzin.
a) Zasadnicze pojęcie o konstytucji. Doc. Dr. Włodzimierz <i>Filiński</i>	2
b) O wydzielaniu wewnętrznem i jego znaczeniu szczególnie w okresie dojrzewania. Dr. Zdzisław <i>Gorecki</i>	2
c) Zarys czynności układu wegetatywnego wraz z próbami badania tego układu. Dr. Eleonora <i>Reicher</i>	3
d) O przemianie materji przy pracy z uwzględnieniem gimnastyki i sportu. Dr. Eleonora <i>Reicher</i>	3
e) O budowie i wskaźnikach budowy. Dr. Mieczysław <i>Urlik</i>	2
f) O oddychaniu. Dr. Zdzisław <i>Gorecki</i>	2
g) O znaczeniu sposobu oddychania dla wyczynu sportowego Dr. Zbigniew St. <i>Lewicki</i>	1
h) Narząd krążenia a praca fizyczna (z ćwiczeniami) Dr. Eleonora <i>Reicher</i>	7
i) O wczesnem rozpoznawaniu gruźlicy Dr. Janina <i>Misiewicz</i>	2
j) Zasady gimnastyki leczniczej. Dr. Jadwiga <i>Titz</i>	3
k) Wskazania i przeciwwskazanie do ćwiczeń cielesnych z punktu widzenia medycyny wewnętrznej. Dr. Eleonora <i>Reicher</i>	2
III. Zagadnienia z dziedziny chirurgji. Doc. Dr. Adolf <i>Wojciechowski</i>	3
a) Błędy postawy budowy, wady rozwojowe i inne	3
b) Schorzenia chirurgiczne, ważne dla lekarza ze stanowiska wychowania fizycznego	6
c) Wskazania i zakres stosowania gimnastyki leczniczej	5
d) Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach chirurgicznych	2
e) Kiedy dziecko powinno być zwolnione z ćwiczeń cielesnych w związku z cierpieniem chirurgicznym i na jak długo	2
IV. Seminarjum dyskusyjne i zamknięcie kursu	3
Razem	50

U w a g i.

Wykłady odbywać się będą w II klin. chor. wewn. U. W. Szpitala Dzieciątka Jezus, Nowogródzka 59.

Wykład Doc. Wojciechowskiego III-e (w dn. 21 maja w czwartek) odbędzie się w sali konferencyjnej Ministerstwa W. R. i O. P., Aleja Szucha 23.

Zapisy przyjmuje Wydział Wychowania Fizycznego i Higjeny Szkolnej Ministerstwa W. R. i O. P., Aleja Szucha 23 w godzinach biurowych. Wpisowe wynosi 10 zł. Poza tem kurs bezpłatny.

Nr. 0,6591/31.

Państwowe Komisje Egzaminacyjne dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Do Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w Wilnie zostały powołane na Członków Komisji następujące osoby: pp. Dr. Tadeusz Pizło, nauczyciel Seminarjum Nauczycielskiego Męskiego w Wilnie, Mieczysław Dziwiłł, nauczyciel Seminarjum Nauczycielskiego Męskiego w Wilnie, Witold Malczyk, nauczyciel szkoły ćwiczeń przy Semin. Naucz. Męsk. w Wilnie, Marja Nowicka, nauczycielka szkoły ćwiczeń przy Seminarjum Nauczycielskiem Żeńskiem w Wilnie, Aleksander Janczukowicz, nauczyciel szkoły ćwiczeń przy Seminarjum Nauczycielskiem Męskiem w Wilnie, Wanda Łuczniakowa, nauczycielka Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego Żeńskiego w Wilnie, Julja Rutkowska, przełożona Seminarjum Nauczycielskiego w Trokach, Władysława Szaniawska, nauczyc. szkoły ćwiczeń przy Semin. w Trokach, Józef Smoter, p. o. kierownik 7-kl. publ. szkoły powsz. w Landwarowie, Jan Koneczny, kierownik 7-kl. publ. szkoły powsz. w Oszmianie, Kazimierz Borkowski, kierownik 7-kl. publ. szkoły powsz. w Smorgoniach, Eugenjusz Królikowski, kierownik 7-kl. publ. szkoły powsz. w Dziewieniskach, Stanisław Łukaszewicz, kierownik 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 1 w Mołodecznie, Józef Kosierkiewicz, p. o. kierownika 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 2 w Mołodecznie, Kazimierz Horodniczy, naucz. 5-kl. publ. szkoły powsz. w Kościeniewiczach.

Do Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli publ. szkół powszechnych w Słoniwie: pp. Artemjusz Oniszkiewicz, kierownik 5-kl. publ. szkoły powsz. w Baranowiczach, Piotr Nachwatiuk, kierownik szkoły powsz. im. T. Kościuszki w Baranowiczach, Jan Tabisz, kierownik 6 kl. publ. szk. powsz. w Nowojelni, Antoni Duleba, kierownik 7-kl. szk. powsz. w Koreliczach, Stanisław Majewski, kier. 7-kl. publ. szk. powsz. w Słoniwie, Jan Reissing, p. o. kierownika 6-kl. publ. szk. powsz. w Kozłowszczyźnie, Adam Węgier, p. o. kierownika 7-kl. publ. szkoły powszechnej w Dereczynie.

Do Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w Szczuczynie: p. p. Józef Litwinowicz, p. o. kierownika 6-kl. publ. szkoły powsz. w Bieniakoniach, Józef Leroch, kierownik 7-kl. szkoły powsz. w Iwju, Kazimierz Greb, nauczyciel 7 kl. publ. szkoły powsz. Nr. 1 w Lidzie, Tadeusz Tyszkowski, p. o. kierownika 7-kl. szkoły powsz. w Wołożynie, Irena Zaleska, nauczycielka Seminarjum Nauczyciel-

skiego w Szczuczynie oraz Gustaw Rapacki, nauczyciel szkoły ćwiczeń przy Państw. Semin. Naucz. w Szczuczynie.

Do Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w Nieświeżu: p.p. Stanisław Śliwiński, zast. inspektora szkolnego, Sergjusz Rudczenko, kierownik 7-kl. szk. powsz. w Łani, Józef Bormat, kierownik 7-kl. szk. powsz. w Horodziejcu, Michał Proniewski, p. o. kierownika 7-kl. publ. szk. powsz. w Turcu, Jerzy Siemaszko, naucz. 7-kl. publ. szkoły powsz. w Stołpcach.

Do Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w Święcianach: p.p. Stanisław Zdybek, zastępca inspektora szkolnego w Święcianach, Witold Kanafojski, p. o. inspektora szkolnego w Dziśnie, Józef Milenkiewicz, kierownik 7-kl. publ. szkoły powsz. w Drui, Ignacy Saja, kierownik 6-kl. publ. szkoły powsz. w Opsie, Bronisław Zaleski, kierownik 7-kl. publ. szkoły powsz. w Brasławiu, Eugenjusz Balcerak, kierownik 7-kl. szkoły powsz. w Postawach, Zygmunt Podlaski, p.o. kierownika 7-kl. szkoły publ. powsz. w Parafjanowie, Zdzisław Kopciński, kierownik 7-kl. publ. szkoły powsz. w Głębokiem, Adolf Brzeziński, p. o. kierownika szkoły powsz. w Nowo-Święcianach, Waclaw Jezierski, kierownik szkoły powsz. w Podbrodziu i Mieczysław Sawicki, nauczyciel szkoły powsz. w Łyntupach.

Nr. I-8012/31.

Sprawozdanie Centralnej Biblioteki Pedagogicznej Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego za rok 1930.

W r. 1930 Czytelnia była otwarta przez 283 dni. W miesiącach lipcu i sierpniu czytelnia była czynna 3 razy tygodniowo. W listopadzie czytelnia była zamknięta przez tydzień, z powodu częściowej przeprowadzki do nowego lokalu.

Korzystało z czytelni w 1930 r. — 4550 osób, od 3 do 51 dziennie, od 148 (iiipiec) do 626 osób (październik) — miesięcznie. Średnia frekwencja dzienna 16 osób, średnia miesięczna — 379 osób. W ciągu roku wydano do czytelni, prócz bieżących numerów czasopism, 4987 książek; 415 ks. miesięcznie, 17 ks. dziennie.

Czytelnia posiadała 102 czasopisma, w języku polskim 83 i w językach obcych 19. — z tego na czasopisma pedagogiczne przypada 49; bezpłatnie otrzymała czytelnia 9 czasopism.

Biblioteka (wypożyczalnia) była otwarta przez 288 dni przez lipiec i sierpień 3 razy tygodniowo; w listopadzie b-ka była przez tydzień nieczynna z powodu przeprowadzki do nowego lokalu.

W ciągu roku korzystało z B-ki 12966 osób; od 7 do 113 dziennie, od 677 (sierpień) do 1377 osób (październik) miesięcznie; średnia dzienna 46 osób, średnia miesięczna 1080 osób.

Książek wypożyczono do domu 19065, od 10 do 187 dziennie, od 1134 do 2135 miesięcznie; średnio wypożyczano dziennie 66 ks. miesięcznie 1588 ks.

Razem z 4987 ks. wypożyczonemi do czytelnii, ilość wypożyczonych w ciągu roku książek wyniosła 24052; 2004 ks. miesięcznie, 83 ks. dziennie. Ilość abonentów z 470 w dn. 1.I.1930 r. wzrosła do 861 w ciągu roku, lecz ponieważ ubyło w ciągu roku 337 abonentów ilość abonentów w dn. 31.XII.30 wyniosła 524 osób.

W liczbie 861 abonentów było kobiet 505 i mężczyzn 356. Z m. Wilna było 647 osób, z powiatów 214 osób.

Z ogólnej liczby abonentów było 660 nauczycieli.

Ogólna liczba abonentów daje się podzielić na następujące grupy:

1. Nauczycieli szkół średnich państwowych	90	
2. " " " prywatnych	89	
3. " " " powszechnych pryw.	47	
4. " " " " publicznych	434	660
(w tej liczbie słuchaczy W. K. N. 71)		
5. Akademików	43	
6. Uczniów szkół średnich	43	
7. " Państwowego Kursu Nauczycielskiego	22	
8. Osób innych	25	
9. Pracowników Kuratorów i Inspektorów	68	201
		Razem . 861

Stan księgozbioru na 31.XII.30 przedstawia się następująco:

1. Książek zinwentaryzowanych i skatalogowanych	13223
2. " rosyjskich wpisanych do oddzieln. inwentarza	3000
3. " niezinwentaryzowanych (darów z 1928-29 r.)	300
4. " " " (" z 1930 r.)	130
5. " dublikatów	1100
	Razem . 18753 t.

Nabyto w ciągu roku książek i pism za 8660 zł. 46 gr. B-ka przekazała część swoich dublikatów innym b-kom, a mianowicie:

1. B-ce pedagogicznej przy Inspektoracie szk. w Wilejce	174
2. Szkole powszechnej w Landwarowie, pow. wil. troc.	8
3. " " w Solenikach	28
4. " " w Czeszkach, pow. dziśnieński	17
	Razem . . . 227 t.

Szkole powszechnej w Wace Kowieńskiej pow. wil.-troc. B-ka oddała 2 portrety i 7 obrazów przyrodniczych.

B-ka wypożyczyła dn. 2.I.30 r. 14 czasopism pedagogicznych na wystawę w Seminarjum „Tarbut” i dn. 4.X.30 34 ks. z dziedziny krajoznawstwa też na wystawę w temże Seminarjum.

B-kę zwiedziły 2 wycieczki: w dn. 8.II.30 Kursu oświaty pozaszkolnej i w dn. 11.IX.30 grupy humanistycznej Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

B-ka udzieliła porad w zakresie bibliotekarstwa B-ce Seminarjum naucz. męsk. w Wilnie, B-ce Instytutu handlowo-ekonomicznego w Wil-

nie, B-ce Urzędu Wojewódzkiego w Wilnie i wysłała wykaz czasopism pedagogicznych B-ce w Stanisławowie.

W dn. 27.II. odbył się odczyt P. Wiz. E. Balińskiego na temat: „Szkoła na miarę” — szkic sprawozdawczy.

W roku sprawozdawczym zaszła ważna zmiana w życiu b-ki, mianowicie b-ka dostała większy lokal, gdyż dawny był zupełnie niewystarczający. Prócz dawnej czytelnicy dostała b-ka 4 pokoje w tym samym gmachu z oddzielnym wejściem od zaułka Św. Michalskiego. W jednym pokoju mieści się wypożyczalnia, w drugim czytelnicy czasopism, w dwóch innych — magazyny książek. Zamiast 147 mtr. półek w szafach dawnej czytelnicy b-ka posiada prócz szaf 408 mtr. półek w magazynach, część których pozostaje tymczasem niezajęta (przez książki). Wobec tego b-ka posiada miejsce na powiększenie księgozbioru, jeszcze na 5—10 lat.

Następujące osoby i instytucje ofiarowały B-ce książki w roku sprawozdawczym, a mianowicie:

1. Gimnazjum Państw. im. Lelewela książek rosyjskich	596 tomów
2. B-ka Publiczna i Uniwersytecka w Wilnie książek i broszur	344 „
(w tej liczbie wydawnictw emigracyjnych po Powstaniu Listopadowem 87 książek i broszur)	
3. B-ka Publiczna w Warszawie książek i broszur	87 „
4. B-ka M-wa W. R. i O. P. w Warszawie książek i broszur	61 „
5. Kuratorjum O. S. W. w Wilnie	25 „
6. Książnica Atlas przez p. Wizytatorkę Dewitzową	16 „
7. „Nasza Księgarnia” w Warszawie	17 „
8. Pan Wizytator Dr. Z. Fedorowicz książek i broszur	28 „
9. Pan Wiz. W. Kolendo	22 „
10. P. Wiskonttowa Z.	8 „
11. Wydawnictwo „Gutenberg” w Krakowie „Wielkiej Encyklopedji”	3 „
12. P. J. Paprocki	2 „
13. Ks. Rzymelko	2 „
14. P. S. Turkowski	2 „
15. P. Wł. Studnicki	1 „
16. P. L. Kępiński	1 „
17. P. St. Cywiński	1 „
18. P. Wł. Lichtarowicz	1 „
19. P. M. Nowicka	1 „
20. P. D. Mesmacherówna	1 „
21. P. Cieśla	1 „
22. Polskie T-wo wydawców książek w Warszawie	1 „
23. Spółka nakładowa „Odrodzenie” we Lwowie	1 „
24. Główny Urząd Statystyczny (Atlas stat. i „Wiadomości statystyczne”	1 „
25. „Praca ręczna” administracja czasopismo	1 „
26. „Parametr”	1 „
27. „Wychowanie fizyczne” administracja czasopismo	1 „
28. „Oświata i wychowanie”	1 „

29.	Dziennik urzędowy	M-wa W. R. i O. P. w Warszawie	1 tomów
30.	„	Kur. O. S. W. w Wilnie	1 „
31.	„Szkola Zawodowa”	Poznań	1 „
32.	Biuletyn urzędniczy,	Warszawa	1 „
33.	P. Malecka		3 „
		Razem	1234 tomów

W sprawie wycieczek szkolnych do Gdańska.

Ze względu na zbliżający się sezon wycieczkowy, Kuratorjum zwraca uwagę, na istniejące w Gdańsku Biuro informacyjne dla spraw wycieczkowych i turystycznych.

Biuro powyższe dostarcza wycieczkom za skromną opłatą przewodników, wskazuje polskie restauracje, posiada dla zbiorowych wycieczek urządzone schronisko noclegowe, pośredniczy w uzyskiwaniu w senacie gdańskim zezwolenia na wjazd na terytorjum W. M. Gdańska.

Do wjazdu na terytorjum W. M. Gdańska dla wycieczek zbiorowych potrzebny jest t. zw. „Wykaz zbiorowy” potwierdzony przez Komisarjat Generalny R. P. i przez Senat Gdański. W tym celu kierownictwo zakładu zarządzającego wycieczkę, winno sporządzić imienny wykaz uczestników wycieczki i dać go do potwierdzenia w odnośnem starostwie, że wszyscy w wykazie umieszczeni są obywatelami polskimi. Tak sporządzony i potwierdzony wykaz należy na kilka dni przed wyruszeniem wycieczki nadesłać do Biura informacyjnego dla spraw wycieczkowych i turystycznych w Gdańsku, Dworzec Główny, poczta polska, które zajmie się uzyskaniem zezwolenia na wjazd w Komisarjacie Generalnym R. P. i w Senacie Gdańskim i tak uzupełniony wykaz odeśle odwrotnie kierownictwu szkoły.

Biuro informacyjne pomieszczone jest na Dworcu Głównym, co jest również z wielką korzyścią dla przyjeżdżających wycieczek.

Nr. O-5579/31.

K o n k u r s y .

Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego ogłasza konkursy na stanowiska:

- 1) kierownika 7 kl. publicznej szkoły powszechnej w Turcu pow. stołpeckiego,
- 2) kierownika 6 kl. publicznej szkoły powszechnej w Jeremiczach, gm. Turzec, powiatu stołpeckiego.

O stanowiska te mogą ubiegać się nauczyciele, posiadający pełne kwalifikacje oraz odpowiadający wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca

1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462).

Podania należyte udokumentowane winni kandydaci wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego (przez Inspektorat Szkolny powiatu stołpeckiego w Stołpcach) w terminie do dni 30 od daty wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

Przytem nadmienia się, że szkoła w Turcu mieści się w budynku wynajętym i gruntu ani też mieszkania dla kierownika nie posiada. Szkoła w Jeremiczach posiada budynek własny, mieszkanie dla kierownika i mały ogródek warzywny.

Nr. I-38212/30.

Ruch służbowy.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Minister W. R. i O. P. przeniósł w stan spoczynku:

Dra Zygmunta Fedorowicza, okręgowego wizytatora szkół w V st. sł. w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego, z dniem 31 maja 1931 r. (Nr I Prez. 1510/31).

Inspektoraty Szkolne.

Przeniesieni:

Romuald Szepietowski, prowizoryczny Inspektor Szkolny w Głębokiem, dekretem Pana Ministra W. R. i O. P. z dnia 16-II 1931 r. Nr II-641/31 został przeniesiony na równorzędne stanowisko do Mołodeczna z dn. 1-III 1931 r.

Szkolnictwo Powszechne.

Mianowani:

1. Helena Zajączkowska, naucz. 4 kl. szkoły w Nowosiółkach gm. Kozłowszczyzna pow. Słonimskiego z dn. 16-II 1931 r.
2. Karol Nowakowski, naucz. 1 kl. szk. w Czemerach pow. słonimskiego z dn. 16-II 1931 r.
3. Władysława Magierzanka, naucz. 1 kl. szkoły Smilginiach gm. Raduń pow. lidzkiego z dn. 16-II 1931 r.
4. Stanisław Dębski, naucz. 1 kl. szkoły w Tokarach gm. i pow. lidzkiego z dn. 1-III 1931 r.

5. Adela Giedrojciówna, naucz. szkoły Nr 4 w Wilnie z dnia 1-III 1931 r.
6. Antoni Muraszko, naucz. 5 kl. szkoły w Niechniewiczach pow. nowogródzkiego z dn. 1-III 1931 r.
7. Nadzieja Traszutinówna, naucz. 1 kl. szkoły w Horowcach gm. mikołajewskiej pow. dziśnieńskiego z dn. 16-III 1931 r.
8. Eugenja Jadwiga Kaczmarczykówna, naucz. 1 kl. szkoły w Swirydowiczach pow. oszmiańskiego z dn. 16-III 1931 r.
9. Antoni Sienkiewicz, naucz. 3 kl. szkoły w Kiemianach pow. szczuczynskiego z dn. 16-III 1931 r.

Przeniesieni:

1. Władysława Sołtysiakowa naucz. 5 kl. szkoły w Prozorach pow. dziśnieńskiego na stanowisko naucz. 1 kl. szkoły w Nowej-Hucie pow. wilejskiego z dn. 1-IV 1931 r.
2. Kazimierz Maciejko naucz. 6 kl. szkoły w Baksztach pow. wołyńskiego na stanowisko naucz. 1 kl. szkoły w Białokorcu tegoż powiatu z dn. 16-II 1931 r.
3. Mikołaj Bobykiewicz, naucz. 1 kl. szkoły w Worgielancach pow. brasławskiego na stanowisko naucz. 1 kl. szkoły w Jamicznie pow. baranowickiego z dn. 1-III 1931 r.
4. Stefan Wróblewski, naucz. szkoły w Tuczy pow. nieświeskiego na stanowisko naucz. szkoły w Hołynce tegoż powiatu z dn. 1-III 1931 r.
4. Anna Nowakowa naucz. 3 kl. szkoły w Ałszkach Dużych pow. postawskiego na stanowisko naucz. 6 kl. szkoły w Dworcu pow. nowogródzkiego z dn. 1-III 1931 r.
5. Władysław Nowak p. o. kierownik 3 kl. szkoły w Ałszkach Dużych pow. postawskiego na stanowisko naucz. 6 kl. szkoły w Dworcu pow. nowogródzkiego z dn. 1-III 1931 r.
6. Aleksander Szyszkowski, nauczyciel 2 kl. szkoły w Wielkiej Łotwie pow. Baranowickiego, na stanowisko naucz. 7 kl. szkoły w Kurzeńcu pow. wilejskiego z dn. 1-III 1931 r.
7. Daniel Puchalski, naucz. 6 kl. szkoły w Dworcu pow. nowogródzkiego, na stanowisko naucz. szkoły publ. w Łowiczu z dn. 1-III 1931 r.
8. Jadwiga Puchalska, naucz. 6 kl. szkoły w Dworcu pow. nowogródzkiego na stanowisko naucz. szkoły publ. w Łowiczu z d. 1-III 1931 r.
9. Karolina Krasówna, naucz. 1 kl. szkoły w Albinówce pow. brasławskiego na stanowisko naucz. 1 kl. szk. w Miedwedni pow. wilejskiego z dn. 16-III 1931 r.

Zwolnieni:

1. Irena Krassowska, naucz. 2 kl. szkoły w Dużej Niedźwiadce pow. stołpeckiego, na własną prośbę z dn. 28-II 1931 r.
2. Wanda Gorzkowska naucz. 1 kl. szkoły w Czemerach pow. słonimskiego na własną prośbę z dn. 31-I 1931 r.
3. Bazyli Melnyk, nauczyciel w Poleckiszkach pow. lidzkiego z dn. 19-III 1931 r.

4. Jerzy Olechnowicz, naucz. 1 kl. szkoły w Mielachowiczach pow. baranowickiego z dn. 31-III 1931 r.

5. Franciszek Gorczyca, nauczyciel 6 kl. szkoły w Niechniewiczach pow. nowogródzkiego z dn. 31-III 1931 r.

6. Leonarda Czyczyńska, naucz. szkoły w Lipsku pow. baranowickiego z dn. 31-III 1931 r.

Seminarja Nauczycielskie.

Mianowani:

Karol Malarzewski, nauczyciel 7 kl. szkoły w Kurzeńcu pow. wilejskiego, naucz. szkoły ćwiczeń przy Państwowem Seminarjum Nauczycielskiem w Szczuczynie Lidzkim z dn. 15.II 1931 r.

Zwolnieni:

Bronisław Aleksandrowicz, naucz. Państw. Seminarjum Nauczycielskiego w Słonimie na własną prośbę z dn. 1-I 1931 r.

Szkolnictwo zawodowe.

Mianowani:

1. Bronisław Marek, instruktorem w Państwowej Szkole Rzemiosł Budowlanych w Wilnie z dn. 1-I 1931 r.

2. Celina Dąbrowska naucz. 7 kl. szkoły Nr 37 w Wilnie, naucz. państwowej Szkoły Przemysłowo-Handlowej im. E. Dmochowskiej w Wilnie z dn. 1-IV 1931 r.

Część nieurzędowa.

Kurs Ekonomiczno-Spółdzielczy w Krakowie.

Zarząd Okręgu Krakowskiego Związku Polskiego Nauczylstwa Szkół Powszechnych, organizuje w czasie wakacyj 1931 r. od dn. 3.VII. do 8.VIII. b. r. Kurs Ekonomiczno Spółdzielczy z uwzględnieniem programu naukowego dokształcających szkół zawodowych wszelkiego typu, oraz potrzeb nauczycielstwa pracującego na terenie społeczno-oświatowym.

Program przewiduje: księgowość, arytmetykę, kalkulację, korespondencję handlową, prawo handlowe, ekonomję polityczną, taryfoznawstwo, naukę o spółdzielczości, geografję gospodarczą i towaroznawstwo w ogólnej liczbie godzin 216.

Zgłoszenia na powyższy kurs przyjmuje i bliższych informacji udziela

biuro Zarządu Okręgu Związku P. N. S. P. Kraków, Rynek Gł. 29, II p. do dn. 15-go maja b. r.

Z powodu ograniczonej liczby uczestników pierwszeństwo mają ci, którzy wcześniej nadeślą zgłoszenie.

Loterja na budowę domu kultury i pracy.

Stowarzyszenie Rezerwistów i Byłych Wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej powiadamia, że termin ciągnięcia losów loterji na budowę domu kultury i pracy dla wdów i sierot po poległych obrońcach Ojczyzny został odłożony na dzień 10 maja r. b.

Celem uniknięcia ponownego odłożenia terminu ciągnięcia Stowarzyszenie prosi o bezzwłoczne uregulowanie należności za rozesłane losy lub ich zwrot w terminie do dnia 10 kwietnia r. b.; zwrot losów nie podlega opłacie pocztowej — na kopercie należy umieścić napis „zwrot losów”.

Wydawnictwa.

Dr. Antoni Peretiatkowicz: *„Współczesna Encyklopedia Życia Politycznego z uwzględnieniem Życia Gospodarczego”*. Podręcznik i Informator dla czytelników gazet, pomocny wielce przy nauce „O Polsce Współczesnej” dla szkół powszechnych, więcejklasowych, średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych i doksztalających. Cena niższa dla bibliotek szkolnych 9.— zł.

Książkę nabyć można, przesyłając 9 zł. przez PKO — 213.395 (Współczesna Encyklopedia Polityczna w Poznaniu), bez doliczania kosztów przesyłki.

Nakładem autora Tadeusza Wieczorkiewicza w Poznaniu ul. Wł. Jagiełły 20 m. 6, ukazała się książka p. t. *„Liternictwo — podręcznik do nauki pisania pism reklamowych”*. Cena księgarska wynosi 5 zł.

Celem udostępnienia nabycia powyższego wydawnictwa po cenie niższej (3 zł. 75 gr.) autor wysyła je bezpośrednio po skutecznieniu wplaty 3 zł. 75 gr. na konto PKO 213.443.

Nakładem Wielkopolskiego Klubu Lotników w Poznaniu ul. Fr. Rajtacza 21 ukazał się *„Album Dziesięciolecia Lotnictwa Polskiego”*.

Cena zasadnicza wynosi 40 zł. Konto PKO 206.896.

Towarzystwo Wielkopolskich Lotników przystąpiło do wydawania miesięcznika p. t. „Lotnik”, poświęconego różnym zagadnieniom lotnictwa. Cena kwartalna wynosi 3 zł., półroczna 6 zł., roczna 12 zł.

Konto PKO 206.896.

Po 4-letniej przerwie wznowiono zał. w r. 1908 ilustr. miesięcznik dla zbieraczy znaczków pocztowych „*Filatelista*”, jako organ Międzynarodowego Związku Filatelistów i Korespondentów „*Unja*” (dawniej we Lwowie). N-ra okazowe wysyła: Administracja „*Filatelisty*” Ciechocinek Zdrój.

Ukazał się pierwszy numer pięknie wydanego dwutygodnika p. t. „*Polska Flota Narodowa*”.

Pismo to jest organem Stołecznego Komitetu Floty Narodowej i ma za zadanie propagowanie idei Komitetu.

Bogata treść, piękne ilustracje i staranne opracowanie czynią z tego dwutygodnika naprawdę interesujące i ciekawe pismo.

„*Polska Flota Narodowa*” pozostaje pod naczelną redakcją generała Marjusza Zaruskiego i redaktora Zdzisława Andrzejowskiego.

Dwutygodnik harcerski „Na tropie”. Pismo bogato ilustrowane, zawiera szereg cennych artykułów o dużej wartości oraz obszerną kronikę życia harcerskiego; jest bardzo pomocne w pracy szkolnych drużyn harcerskich.

Przenumerata roczna 6 zł. Adres Redakcji i Administracji: Katowice, ul. Szafranka „Domek Harcerski”. Konto P. K. O. Katowice Nr 305 330.

Tablice poglądowe o gruźlicy.

Polski Związek Przeciwgruźliczy w Warszawie (Chocimska 24) wydaje tablice poglądowe o gruźlicy, ujęte w następujące serje:

- Serja I-sza Źródła i drogi zakażenia gruźlicą,
- „ II ga Czynniki sprzyjające szerzeniu się gruźlicy,
- „ III-a Sposoby zapobiegania gruźlicy,
- „ IV-ta Patologia gruźlicy,
- „ V-ta Leczenie gruźlicy,
- „ VI-ta Statystyka gruźlicy.

Każda serja liczyć będzie kilka tablic, ogólna zaś liczba tablic wyniesie około 18 sztuk. Tablice są wielobarwne i każda obejmuje od kilku do kilkunastu ilustracyj mniejszych oraz tekst.

Cena tablicy niepodklejonej wynosi zł. 2,50 gr., podklejonej półsżywno na tekturze z oczkami do zawieszania zł. 4; tablice podklejone na płótnie z wałeczkami do zwijania—kosztują po zł. 6,50 gr. za sztukę. Tablice wychodzić będą z pod prasy w odstępach około trzy-tygodniowych. Wyszły już z druku następujące tablice:

Z Serji I-ej: 1) Zarazek gruźlicy, jego postać, wykrywanie i hodowla,
2) Człowiek chory na gruźlicę jest najczęstszym źródłem zakażenia,
3) Krowa chora na gruźlicę jest groźnym źródłem zakażenia,

Z Serji III-ej: 1) Zasady higieny osobistej życia codziennego z wierszykami Or-Ota,

2) zapobieganie gruźlicy wśród dzieci.

Z Serji IV-ej: 1) Narządy i drogi oddechowe człowieka,

2) Początkowe objawy gruźlicy płuc.

Wkrótce ukaże się z Serji II-ej tablica p. t. „Czynniki sprzyjające szerzeniu się gruźlicy“ ilustrująca niekorzystny wpływ na organizm ludzki niedostatecznego odżywiania, złych warunków mieszkaniowych, alkoholizmu. Polskie tablice poglądowe o gruźlicy przewyższają pod względem treści i formy będące dotychczas w obiegu z tej dziedziny tablice niemieckie a pod względem ceny są bez konkurencji, gdyż niemieckie z polskim tekstem kosztują po zł. 15 za sztukę.

Nadto Polski Związek Przeciwgruźliczy posiada liczne wydawnictwa i materiały propagandowe — przeźrocza, ulotki filmy, ruchomą wystawę przeciwgruźliczą, druki rejestracyjne i t. d.

Dokładny spis posiadanych materiałów propagandowych oraz cennik na żądanie wysyła Polski Związek Przeciwgruźliczy.

Ze Związku Harcerstwa Polskiego.

Komendy Chorągwi Wileńskich Związku Harcerstwa Polskiego organizują w dn. 25 i 26 kwietnia r. b. widowisko ludowe p. t.: „Zabicie Smoka-Bazyliuszka na Bakszcie”.

W sobotę dn. 25.IV-31 r. nastąpi zjazd rycerstwa z czterech stron świata na zabicie bazyliuszka. Na Placu Katedralnym społeczeństwo wileńskie powita przybyłych rycerzy. Wieczorem odbędzie się akademja bazyliuszkowa, transmitowana przez Wileńskie Radjo na wszystkie rozgłośnie polskie.

W niedzielę dn. 26.IV-31 r. na dziedzińcu Pałacu Reprezentacyjnego rozpocznie się dalsza część uroczystości—wielka narada „Kapłanów”.

Na całokształt dalszej imprezy złożą się:

- 1) zgębienie bazyliuszka na placu obok Bakszty,
- 2) powitanie pochodu przez dygnitarzy wileńskich, na stopniach Ratusza.

- 3) tańce regionalne na Placu Katedralnym,
- 4) defilada przed — Św. Jerzym — na Placu Orzeszkowej,
- 5) hymn zjednoczonych orkiest wojskowych — na Placu Łukiskim,
- 6) misterjum przekształcenia smoka-bazyliuszka na pożytek ludzkości.

Ciekawe momenty będą transmitowane na wszystkie rozgłośnie Radja Polskiego, oraz nakręcane na film dźwiękowy.

Warunki umieszczenia ogłoszeń: Cała strona zł. 120.—, Pół strony 65 zł.—, Czwierć strony zł. 35.—. Ogłoszenia mniejsze niż $\frac{1}{4}$ kolumny liczą się od wyrazu po 20 gr. za wyraz. Ogłoszenia umieszcza się **tylko po zapłaceniu zgóry** przypadającej należności (konto Nr. 30466) w P. K. O.. Administracja pozostawia bez odpowiedzi nadesłane do druku ogłoszenia, o ile jednocześnie należność nie została wpłacona.